

Қарағанды облысы мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасының
«Теміртау қалалық тарихи-өлкетану музейі» КМҚК

Теміртау қалалық тарихи-өлкетану музейінің оқу жоспарымен сабақтасатын музейлік сабақтар тізімі.

Теміртау - 2023 ж.

Қазақстан тарихы				
Сынып	Тақырыптық-күнтізбелік жоспар	Мазмұны	Музейлік сабақтар	Музейлік сабақтың сипаты
5	Қазақстан аумағындағы тас дәуірі	Қазақстан аймағындағы тас дәуірі, палеолит- ерте тас дәуірі; Тас дәуіріндегі еңбек құралдары; Ертедегі адамдардың тобыры; Табиғаты, климаты, мұз басу; Мезолит – орта тас ғасыры; Табиғаттың жылынуы ; Алғашқы адамдардың еңбек құралдарының жетіле түсуі (садақ, жебе, бумеранг); Жеке аң аулау; Жаңа еңбек құралдарының пайда болуы; Неолит –жаңа тас ғасыры; Микролит; Мал шаруашылығы мен жер шаруашылығының қалыптасуы	<p>«Үңгір баласының бір күні»</p> <p>«Археология – адамның өткен өмірі туралы ғылым»;</p>	<p>Сіздер тас дәуірінің баласымен бір күн өткізесіздер, ежелгі адамдардың қалай өмір сүргенін, немен айналысқанын білесіздер. Еңбек құралдарымен танысып, от жағуды үйренесіздер. Петроглифтердің мағынасын анықтап, қыш ыдысты әрлеп, теріден жасалған киімдерді киіп көресіздер.</p> <p>Археологиялық қазбалардың нәтижесінде табылған мамонттың азу тісі, жаңқалар, кетпен, жебе ұшы сияқты және басқа да жәдігерлерді көре аласыздар.</p> <p>адамның пайда болуы туралы теория, оның даму; бет әлпетінің, дене тұрғысының өзгеруі; Жәдігерлер мен диорамалар арқылы олардың тұрғын үйлерінің, киімдерінің, еңбек құралдарының, тіршіліктерінің қалай өзгергенін көре аласыздар.</p>
5	Қола дәуірі	Қазақстан аймағындағы қола дәуірі; Андронов мәдениеті; Қола дәуіріндегі тайпалардың шаруашылығы; Қола дәуіріндегі мәдениет	«Селдей аққан металлдың бастауы».	қоланы балқытуға және қыш ыдыстарды жасауға арналған металлургиялық пештің макеті, Археологиялық қазбалар, қола дәуірінің керамикасы, еңбек құралдары. Қола дәуіріндегі Алаш кентінде болған металлургиялық пештің бүгінгі күндегі қайта қалыпқа келтірілуі туралы фото және видео материалдар.
5	Қазақ халқының материалдық мәдениеті.	Қазақтардың тұрғын үйлері (киіз үй, киіз үйдің жиһаздары); Қазақ халқының ұлттық киімдері, Қазақтардың қолөнер бұйымдары	«Қазақ халқының тұрмыс тіршілігі мен мәденеті».	Көшпенділердің тұрмыс тіршілігімен жәдігерлер арқылы танысу. Киіз үйдің макеті, оның ішкі көрінісі. Музыкалық аспаптары, әшекейлері мен ұлттық киімдері туралы витринадағы жәдігерлер арқылы әңгімеленеді.

5	Наурыз мейрамы	Наурыз мейрамы (наурыз-жаңа жыл); Халық ауыз әдебиеті және қазақ халқының шешендік өнері	«Наурыз – түркі халқының мейрамы» көшпелі экскурсия	Наурыз мерекесі қайда? қалай? қашан пайда болды? Қандай дәстүрлер сақталып қалды? Бұл мерекені қалай қарсы алу керек? Осы сұрақтарға жауап тауып, наурыз көже пісіріп, ұлттық ойындар, сайыстар ойналады.
5	Қазақ халқының музыкалық өнері		«Музыка мәдениетінің дәстүрлері».	Қазақ халқының дәстүрлі музыкалық аспаптары, аспаптарды қолмен ұстап, дыбысын есту.
5	Қазақстан Ұлы Отан соғысы жылдарында	Қазақстан 1941-1945 жж. Ұлы Отан соғысы жылдарында; Ұлы Жеңіске қазақстандықтардың қосқан үлесі; Қазақстан; майдан арсеналы; Қазақстандықтардың соғыс жылдарындағы еңбектегі ерлігі, Ұлы Отан соғысының жаңғырығы – қазақстандық батырлардың естелігінде	«Самарқанд кенті (Теміртау қаласы) 1941-1945 жж. Ұлы Отан соғысы жылдарында»	Ұлы Отан соғысына қатысушылардың суреттері, құжаттары, соғыста қолданылған жеке заттары, снаряд жарқыншақтары, хаттар.
5	Ғарышты игеру		«Ғарыш құпиялары»	Бірегей жәдігерлер мен фотоматериалдар арқылы ғарыш теориясының негізін қалаушылар, ғарыш кемелері, алғашқы ғарышкерлер Ю. Гагарин, Т. Әубәкіров, Т. Мұсабаев туралы ақпарат.
5	Қазақстан-егеменді мемлекет		«ҚР Тәуелсіздігі жылдарындағы Теміртау»	Фото-құжат материалдары мен жәдігерлер Теміртау қаласындағы өнеркәсіптің дамуы мен әлеуметтік нысандардың құрылысы туралы әңгімелейді.
5	Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері	Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздері туралы түсінік; Қазақ халқының мемлекеттік рәміздері тарихынан; Қазақстан Республикасының рәміздері ; Конституция-тұрақты болашақтың кепілі, ұлт бірлігі және ұрпақтар сабақтастығы.	«Геральдика, вексиология, нумизматика, сфрагистика арқылы нышандардың қалыптасу тарихы»	Бұл танымдық ойын - экскурсанттар шығармашылық шеберханаларға барып, Геральдика заңдары бойынша Елтаңба жасап, вексикологиялық сауаттылық курсынан өтіп, өз монеталарын соғып, әртүрлі елдер мен дәуірлердің монеталарын көретін рәміздер еліне саяхат жасайды

6	Ежелгі адамдардың пайда болуы	Адам баласының жер бетінде пайда болуы туралы заманауи ғылыми болжам, Қазақстанда ежелгі адамның пайда болуы туралы.	«Антропология. Адамның пайда болуы мен дамуы»	Археологиялық жәдігерлер мен макеттердің негізінде адамның пайда болуы туралы баяндалады. Адам эволюциясы туралы иллюстрациялық материал қолданылады.
6	Ежелгі адамдардың өмірі	Еңбек құралдарының жасалу техникаларының жетілдіруі, палеолиттен неолитке дейінгі ежелгі адамдардың еңбек құралдарының дамуы. Мұздық. Оттың пайда болуы	«Үңгір баласының бір күні»	Сіздер тас дәуірінің баласымен бір күн өткізесіздер, ежелгі адамдардың қалай өмір сүргенін, немен айналысқанын білесіздер. Еңбек құралдарымен танысып, от жағуды үйренесіздер. Петроглифтердің мағынасын анықтап, қыш ыдысты әрлеп, теріден жасалған киімдерді киіп көру. Археологиялық қазбалардың нәтижесінде табылған мамонттың азу тісі, жаңқалар, кетпен, жебе ұшы сияқты және басқа да жәдігерлермен танысу.
			«Археология – адамның өткен өмірі туралы ғылым»	Дарвин теориясы бойынша адамның шығу тегі мен дамуы. Ежелгі адамдардың еңбек құралдары мен аң аулау құралдары, қыш ыдыстар мен оның сынықтары, ежелгі жануарлардың қалдықтары – бәрін музейден көруге болады. Бірнеше диорамалар Палеолит пен Неолит дәуірінің Тарихқа дейінгі кезеңіндегі қарабайыр адамдардың өмірінің суретін айқын көрсетеді – от жағу, мамонт аулау, тұрғын үй салу. Ал Қазақстан аумағындағы ежелгі өмірдің тарихи мысалы ретінде үңгір суреттерінің петроглифтердің көшірмелері көрсетіледі.
6	Көшпелілердің баспанасы		«Қазақ халқының материалдық мәдениеті».	Көшпенділердің тұрмыс тіршілігімен жәдігерлер арқылы танысу. Киіз үйдің макеті, оның ішкі көрінісі. Музыкалық аспаптары, әшекейлері мен ұлттық киімдері туралы витринадағы жәдігерлер арқылы әңгімеленеді.
6	Қола дәуіріндегі адамдардың антропологиялық сипаты. Антропология	ежелгі адамдардың антропологиялық сипаты, антропология деген не, қола дәуіріндегі адамдардың антропологиялық сипаттамасы	«Антропология. Адамның пайда болуы мен дамуы»	Археологиялық жәдігерлер мен макеттердің негізінде адамның пайда болуы туралы баяндалады. Адам эволюциясы туралы иллюстрациялық материал қолданылады.

7	Көшпелілердің материалдық мәдениеті және оның ерекшеліктері		«Қазақ халқының материалдық мәдениеті»	Көшпенділердің тұрмыс тіршілігімен жәдігерлер арқылы танысу. Киіз үйдің макеті, оның ішкі көрінісі. Музыкалық аспаптары, әшекейлері мен ұлттық киімдері туралы әңгімеленеді.
8	XX ғасырдың басындағы Қазақстанның экономикалық дамуы.	XX ғасырдың басындағы Қазақстанның экономикалық дамуы, қазақтардың көшпелі мал шаруашылығы; Жер өңдеу; Столыпіннің аграрлық реформасы; Қазақстанға орыс шаруаларының жаппай қоныстануы	«Қонысаударушылар учаскесі Жауыр-өткелдің пайда болуы және дамуы. Самарқанд елді мекені»	Жәдігерлер мен фотоматериалдарға сүйене отырып Қазақстанға Столыпін реформасынан кейін келген арнайы қонысаударушылар, қоныс аудару саясаты туралы экскурсия.
9	1920-1930 жж. Қазақстандағы индустриализация	1920-1930 жылдардағы Қазақстандағы индустрияландыру, Қазақстандағы социалистік индустрияландыру (мәні мен ерекшеліктері), табиғи ресурстарды зерттеу және оларды белсенді өндіру. Қ. Сәтбаев; Қазақстанның ауыр өнеркәсібінің ірі кәсіпорындарының құрылысы, Түркісіб құрылысы, жұмысшы табының өсуі, Индустрияландыру қорытындылары.	«Самарқанд елді мекенінде өнеркәсіп мекемелерінің құрылысы. Теміртау қалсының қалыптасуы»	Жәдігерлер, фото-деректі хроника, XX ғасырдың бірінші жартысында Самарқанд кентінде өнеркәсіптік нысандар құрылысына қатысушылардың жеке заттары.
9	Қазақстан аумағындағы Кеңестік «еңбекпен түзету» лагерлері	Қазақстан аумағында орналасқан концентрациялы лагерьлер: Степлаг, Қарлаг, АЛЖИР және т.б.	«Саяси қуғын-сүргін: тарих пен тағдырлар»	Архивтік құжаттар, қуғын-сүргінге ұшырағандардың ұрпақтарының жеке мұрағатынан алынған суреттер.

9	Қазақстан Ұлы Отан соғысы жылдарында.	Ұлы Отан соғысы жылдарындағы Қазақстан, Ұлы Отан соғысының басталуы, Қазақстандағы жұмылдыру әрекеті және қазақстандық әскери құралымдар; қазақстандықтардың Ұлы Отан соғысының шайқастарына қатысуы(Мәскеу, Ленинград, Сталинград қорғанысы), 1943-1944 жылдардағы шабуыл операциялары, Кеңес Армиясының Еуропадағы азаттық миссиясы, Қазақстандықтар-Кеңес Одағының Батырлары; Қазақстан-майдан арсеналы, экономиканы әскери режимге көшіру, Ресей мен Украинаның өнеркәсіптік кәсіпорындарын Қазақстанға көшіру.	«Самарқанд кенті (Теміртау қаласы) 1941-1945 жж. Ұлы Отан соғысы жылдарында»	майдангерлердің марапаттары, фотосуреттер, құжаттар, соғыс уақытындағы заттар, снаряд сынықтары. ҰОС қатысушыларының жеке заттары.
9	КСРО халықтарын Қазақстанға депортациялауы	КСРО халықтарын Қазақстанға депортациялау кезеңдері: 1937-1938 жж.; Қиыр Шығыстан кәрістерді, 1940 жылы поляктар мен Балтық маңы халықтарын депортациялау, 1941 жылы немістерді депортациялау; 1943-1944 жылдары қарашайлар, ингуштер, шешендер, қырым татарларын және т.б. күштеп қоныс аудару;	«Тарих солай шешті»	Жер аударудың үш толқыны туралы. Экскурсияда жер аударылған теміртаулықтардың құжаттары, бейнефильм көрсетіледі.
9	«Хрущев кезеңіндегі» Қазақстан өнеркәсібінің дамуы	«Хрущев кезеңіндегі» Қазақстан өнеркәсібінің дамуы, Қазақ КСР-і өнеркәсібінің дамуы, 1957 жылғы реформа (салалық принциптен аумақтық принципке ауысу, совнархоздардың құрылуы);	«Қазақстан Магниткасы – еліміздің екпінді құрылысы» «Теміртау 1959. Алданған үміттер көтерілісі»	Алғашқы құрылысшылардың жеке мұрағатынан алынған жеке заттары, фотосуреттер мен құжаттар, Қазақстандық Магнитканың құрылысы туралы бейнехроника. Интерактивті аймақтың көмегімен тарихи ортаға ену. суреттер, құжаттар, архивтік ақпараттар, 1959 жылы орын алған тамыздағы оқиғалар туралы видеофильмдер.
9	XXI ғасырда	Қазақстан Егемендігі, Қазақстан	«ҚР Тәуелсіздігі	Фото-құжат материалдары мен жәдігерлер Теміртау

	Қазақстан Республикасының экономикалық дамуы	Республикасының Тәуелсіздігі туралы Заң (16 желтоқсан 1991 ж.), Президенттік билік, сайлау, Қазақстанның тұңғыш президентін сайлау (1 желтоқсан 1991 ж.), мемлекеттік нышандар мен марапаттар, Қазақстан Республикасының Конституциясы;	жылдарындағы Теміртау»	қаласындағы өнеркәсіптің дамуы мен әлеуметтік нысандардың құрылысы туралы әңгімелейді.
10	Дін және дінисенім		«Әлемдік діндер тарихы»	Діни ғұрып заттарының әлемі арқылы біз бірегей жәдігерлерді - дін қызметкерлерінің киімдерін және діни рәсімдерді өткізуге арналған заттарды - 60-тан астам шынайы және сирек кездесетін жәдігерлерді пайдалана отырып, әлемдік діндер туралы қолжетімді форматта ақпарат береміз.
10	Тас дәуірі мен қола дәуіріндегі Қазақстан	Тас дәуірінің периодизациясы, Адамның пайда болуы және оның дамуы. Ежелгі адамның еңбек құралдары, әлеуметтік ұйым, мезолит кезеңі. Неолиттік революция. Энеолит, Ботай мәдениеті, Қазақстандағы тас дәуірінің археологиялық ескерткіштері.	«Селдей аққан металлдың бастауы».	қоланы балқытуға және қыш ыдыстарды жасауға арналған металлургиялық пештің макеті, Археологиялық қазбалар, қола дәуірінің керамикасы, еңбек құралдары. Қола дәуіріндегі Алаш кентінде болған металлургиялық пештің бүгінгі күндегі қайта қалыпқа келтірілуі туралы фото және видео материалдар.
			«Археология – адамның өткен өмірі туралы ғылым»	Ежелгі адамдардың еңбек құралдары мен аң аулау құралдары, қыш ыдыстар мен оның сынықтары, ежелгі жануарлардың қалдықтары. Бірнеше диорамалар Палеолит пен Неолит дәуірінің Тарихқа дейінгі кезеңіндегі қарабайыр адамдардың өмірінің суретін айқын көрсетеді – от жағу, мамонт аулау, тұрғын үй салу.
11	Қазақстан аумағындағы Кеңестік «еңбекпен түзету» лагерлері	Қазақстан аумағында орналасқан концентрациялы лагерьлер: Степлаг, Қарлаг, АЛЖИР және т.б.	«Саяси қуғын-сүргін: тарих пен тағдырлар»	Архивтік құжаттар, қуғын-сүргінге ұшырағандардың ұрпақтарының жеке мұррағатының суреттері.

11	Қазақстан Ұлы Отан соғысы жылдары	Ұлы Отан соғысы жылдарындағы Қазақстан, Ұлы Отан соғысының басталуы, Қазақстандағы жұмылдыру әрекеті және қазақстандық әскери құралымдар; қазақстандықтардың Ұлы Отан соғысының шайқастарына қатысуы(Мәскеу, Ленинград, Сталинград қорғанысы), 1943-1944 жылдардағы шабуыл операциялары, Кеңес Армиясының Еуропадағы азаттық миссиясы, Қазақстандықтар-Кеңес Одағының Батырлары; Қазақстан-майдан арсеналы, экономиканы әскери режимге көшіру, Ресей мен Украинаның өнеркәсіптік кәсіпорындарын Қазақстанға көшіру.	«Самарқанд кенті (Теміртау қаласы) 1941-1945 жж. Ұлы Отан соғысы жылдарында»	Майдангерлердің марапаттары, фотосуреттер, құжаттар, соғыс уақытындағы заттар, снаряд сынықтары. ҰОС қатысушыларының жеке заттары.
11	КСРО халықтарын Қазақстанға депортациялауы	КСРО халықтарын Қазақстанға депортациялау кезеңдері: 1937-1938 жж.; Қиыр Шығыстан кәрістерді, 1940 жылы поляктар мен Балтық маңы халықтарын депортациялау, 1941 жылы немістерді депортациялау; 1943-1944 жылдары қарашайлар, ингуштер, шешендер, қырым татарларын және т.б. күштеп қоныс аудару;	«Тарих солай шешті»	Жер аударудың үш толқыны туралы. Экскурсияда жер аударылған теміртаулықтардың құжаттары, бейнефильм көрсетіледі.
11	«Хрущев кезеңіндегі» Қазақстан өнеркәсібінің дамуы	«Хрущев кезеңіндегі» Қазақстан өнеркәсібінің дамуы, Қазақ КСР-і өнеркәсібінің дамуы, 1957 жылғы реформа (салалық принциптен аумақтық принципке ауысу, совнархоздардың құрылуы);	«Қазақстан Магниткасы – еліміздің екпінді құрылысы»	Алғашқы құрылысшылардың жеке мұрағатынан алынған жеке заттары, фотосуреттер мен құжаттар, Қазақстандық Магнитканың құрылысы туралы бейнехроника. Интерактивті аймақтың көмегімен тарихи ортаға ену.

11	Н.Ә.Назарбаев -Қазақстан Республикасының тұңғыш Президенті	Н.Ә. Назарбаевтың саясаткер, ойшыл, қоғам қайраткері, Ұлт көшбасшысы ретінде қалыптасуы,. Тәуелсіз Қазақстан Республикасының қалыптасуы мен дамуындағы Елбасының рөлі, Н.Ә. Назарбаев және Еуразия идеясы	«Теміртау – тұңғыш Президент қаласы» экскурсия	ҚРТұңғыш Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Теміртауда өткен өмір жылдары. Фото-құжат материалдары, видеохроника.
11	XX ғасырдың 50-70 жылдарындағы толқулар, қозғалыстар мен көтерілістер	Тың игерудің экономикалық, экологиялық және демографиялық салдары	«Теміртау 1959. Алданған үміттер көтерілісі»	1959 жылы орын алған тамыз оқиғалары туралы суреттер, құжаттар, архивтік ақпараттар, бейнефильмдер.

Дінтану негіздері.

Сынып	Тақырыптық-күнтізбелік жоспар	Музейлік сабақтар	Музейлік сабақтың мазмұны
9	Негізгі христиандық бағыттар (католиктік, православие, протестантизм)	«Әлемдік діндер тарихы»	Діни ғұрып заттарының әлемі арқылы біз бірегей жәдігерлерді - дін қызметкерлерінің киімдерін және діни рәсімдерді өткізуге арналған заттарды - 60-тан астам шынайы және сирек кездесетін жәдігерлерді пайдалана отырып, әлемдік діндер туралы қолжетімді форматта ақпарат береміз.
9	Діни экстремизмнің алдын алу. ҚР территориясындағы деструктивті діни орталықтардың қызметі.	«Дін жамылған экстремизм»	Ақпараттық және фото-құжат материалдарына сүйенген дәрістік-мультимедиялық экскурсия

Жаратылыстану

Сынып	Тақырыптық-күнтізбелік жоспар	Музейлік сабақ	Музейлік сабақтың мазмұны
5	Қазақстанның қорықтары,	«Қазақстан	Табиғат залында жәдігерлермен ойын түрінде өтетін экскурсия – жануарлар

	ұлттық саябақтары және табиғи ескерткіштері	қорықтары»	мен құстардың тұлыптары, кепкен өсімдіктер толықтырады.
--	--	-------------------	---

География

Сынып	Тақырыптық-күнтізбелік жоспар	Музейлік сабақ	Музейлік сабақтың мазмұны
	Қорғалатын табиғи аумақтар: Қазақстанның қорықтары, ұлттық саябақтары және табиғи ескерткіштері	«Қазақстан қорықтары»	Табиғат залында жәдігерлермен ойын түрінде өтетін экскурсия – жануарлар мен құстардың тұлыптары, кепкен өсімдіктер толықтырады.

Өлкетану

Сынып	Тақырыптық-күнтізбелік жоспар	Музейлік сабақтар	Музейлік сабақтың мазмұны
7	«Өлкеде өмір сүретін халықтардың тарихы және мәдениеті».	«Бір шаңырақ астында»	Экскурсияда Теміртау қаласының этномәдени орталықтары сыйға тартқан жәдігерлер көрсетіледі: ұлттық киімдер, музыкалық аспаптар, тұрмыстық заттар.
7	«Өлкенің жануарлар дүниесі»	«Туған өлке табиғаты»	Табиғат залында қазақстан жерін толық сипаттайтын диорамалар, жануарлар мен құстардың тұлыптары, кепкен өсімдіктер негізінде өтетін экскурсия.
7	Қоршаған ортаны қорғау және қорғалатын табиғи нысандар	«Қазақстан қорықтары»	Табиғат залында жәдігерлермен ойын түрінде өтетін экскурсия – жануарлар мен құстардың тұлыптары, кепкен өсімдіктер толықтырады.
6	«Бір ел – бір тағдыр».	«Бір шаңырақ астында»	Экскурсияда Теміртау қаласының этномәдени орталықтары сыйға тартқан жәдігерлер көрсетіледі: ұлттық киімдер, музыкалық аспаптар, тұрмыстық заттар.
5	«Қазақстанның жабайы құстары мен аңдары».	«Туған өлке табиғаты»	Табиғат залында қазақстан жерін толық сипаттайтын диорамалар, жануарлар мен құстардың тұлыптары, кепкен өсімдіктер негізінде өтетін экскурсия.

Биология

Сынып	Тақырыптық-күнтізбелік жоспар	Музейлік сабақ	Музейлік сабақтың мазмұны
--------------	--------------------------------------	-----------------------	----------------------------------

8	Адамдардың тарихи өткені. Адам нәсілдері	«Археология – адамның өткен өмірі туралы ғылым»	Ежелгі адамдардың еңбек құралдары мен аң аулау құралдары, қыш ыдыстар мен оның сынықтары, ежелгі жануарлардың қалдықтары. Бірнеше диорамалар Палеолит пен Неолит дәуірінің Тарихқа дейінгі кезеңіндегі қарабайыр адамдардың өмірінің суретін айқын көрсетеді – от жағу, мамонт аулау, тұрғын үй салу.
---	---	---	---

Дүние тану			
Сынып	Тақырыптық-күнтізбелік жоспар	Музейлік сабақтар	Музейлік сабақтың мазмұны
1	Жабайы аңдардың, құстардың күзгі, қысқы, көктемгі тіршілігі	«Туған өлке табиғаты»	Экскурсия Туған өлке табиғаты залының жәдігерлеріне негізделген, жануарлар мен құстар тұлыптары, балық макеттері, дәрілік өсімдіктердің гербарийі, жәндіктер коллекциясы, сондай-ақ әртүрлі ландшафтық аймақтарды көрнекі түрде көрсететін диорамалар.
1	Табиғатты қорға	«Қазақстан қорықтары»	Табиғат залында жәдігерлермен ойын түрінде өтетін экскурсия – жануарлар мен құстардың тұлыптары, кепкен өсімдіктер толықтырады.
2	Жануарлар мен құстар әлемінің алуан түрлілігі. Жануарлар мен өсімдіктердің «қызыл кітабы»	«Туған өлке табиғаты»	Экскурсия Туған өлке табиғаты залының жәдігерлеріне негізделген, жануарлар мен құстар тұлыптары, балық макеттері, дәрілік өсімдіктердің гербарийі, жәндіктер коллекциясы, сондай-ақ әртүрлі ландшафтық аймақтарды көрнекі түрде көрсететін диорамалар.
3	Жануарлар әлемін қорғау.	«Қазақстан қорықтары»	Табиғат залында жәдігерлермен ойын түрінде өтетін экскурсия – жануарлар мен құстардың тұлыптары, тұлыптарыкепкен өсімдіктер толықтырады.
3	Мемлекеттік рәміздер.	«Геральдика, вексология, нумизматика, сфрагистика арқылы нышандардың қалыптасу тарихы»	Бұл танымдық ойын - экскурсанттар шығармашылық шеберханаларға барып, Геральдика заңдары бойынша Елтаңба жасап, вексикологиялық сауаттылық курсынан өтіп, өз монеталарын соғып, әртүрлі елдер мен дәуірлердің монеталарын көретін рәміздер еліне саяхат жасайды
4	Шалғын, дала, су қоймасының өсімдіктері мен жануарлары.	«Туған өлке табиғаты»	Экскурсия Туған өлке табиғаты залының жәдігерлеріне негізделген, жануарлар мен құстар тұлыптары, балық макеттері, дәрілік өсімдіктердің гербарийі, жәндіктер коллекциясы, сондай-ақ әртүрлі ландшафтық аймақтарды көрнекі түрде көрсететін диорамалар.